

Ketvirtadienį Europos Parlamento Specialiajame komitete, skirtame analizuoti užsienio valstybių kišimąsi į ES demokratinius procesus įskaitant dezinformaciją buvo aiškinamasi apie žalingą dezinformacijos ekonominį poveikį. Šio klausimo svarstymą inicijavusi komiteto narė europarlamentarė Rasa Juknevičienė teigė, kad dezinformacijos sklaida kai kam yra labai pelninga.

„Reklamos užsakovai ir didžiosios tech. kompanijos neturi finansinių paskatų iš tiesų kovoti su dezinformacija, kadangi tai yra didžiulis pajamų šaltinis. Piktybiški autoritariniai režimai taip pat sėkmingai eksportuoja nestabilumą, nepasitikėjimą ir socialinę nesantaiką, nes mes nesugebame imtis efektyvių priemonių jiems atgrasyti. Būtina suprasti dezinformacijos sukeltos ekonominės žalos mastą, norint pasiekti politinį sutarimą visoje ES ir imtis tikslingų, faktais grįstų priemonių“, – pažymėjo R. Juknevičienė.

Jos teigimu, ekonomikoje kaina, kurią mokame, nesiimdami veiksmų kovojant su dezinformacija yra pernelyg didelė.

Pavyzdžiui, 2020 metais sąmokslų teorijas internete skleidžiančios grupės suniokojo dešimtis 5G bokštų Didžiojoje Britanijoje, Nyderlanduose, Prancūzijoje.

Posėdyje dalyvavusi Bukarešto politinių mokslų ir viešojo administravimo universiteto prof. Alina Bargaona (Alina Bârgăoanu) teigė, kad remiantis Baltimorės universiteto tyrimu, kiekvienas metais melagienų skleidimas (*angl. Fake news*) pasaulio ekonomikai kainuoja beveik 80 mlrd. eurų. Pavyzdžiui, su sveikata susijusi dezinformacija siekia apie 9 mlrd. eur nuostolių, su finansų sritimi susijusi dezinformacija – 19 mlrd. eur ir kt. 2021 m. *Newsguard* ir *Comscore* duomenimis, melagienų skleidimas yra auganti industrija, kuri generuoja apie 2,6 mlrd. eur pajamų.

Ji taip pat pristatė dezinformaciją kaip reiškinį ir jo paplitimą. Pasak prof. A. Bargaonos, *Dezinformacija 2.0* vyksta visiškai naujo reiškinio – didžiulio informacijos pertekliaus, o ne stygiaus – sąlygomis. Tai susiję su technologijų išsivystymu (internetu ir socialinėmis medijomis), dėl technologinių galimybių propaganda žymiai efektyviau pasiekia žmonių grupes. Propaganda yra nutaikoma į įtakingus asmenis, sprendimų priėmėjus bei dideles žmonių grupes visuomenėje. Pasak pranešėjos, vienas iš kovos su dezinformacija būdų – ankstyvo stebėjimo sistema visoje ES, taip pat sprendimų priėmėjų sąžiningumo skaitmeninėje erdvėje, technologijų ir duomenų srityse ugdymas.

Hagos strateginių studijų centro Kibernetinės politikos ir atsparumo programos analitikas

Lukas Fezenas (Louk Faesen) apžvelgė, kaip galima būtų kovoti su dezinformacija ir suvienyti vyriausybių, pilietinės visuomenės ir privataus sektoriaus pastangas šioje srityje. Jis įvardijo siūlymą sukurti Informacijos dalijimosi ir analizės centrą (ISAC), kurio vienas iš uždavinių ir būtų dalintis informacija apie grėsmes kibernetinėje srityje tarp socialinių tinklų platformų, vyriausybių ir pilietinės visuomenės bei naujienų agentūrų.

